

Ympäristövaikutusten arviointi SOVAssa – kansainväliset ja Suomen kokemukset

Hanna Mela ja Uula Saastamoinen

Suomen ympäristökeskus SYKE

Ilmastovaikutukset YVAssa ja SOVAssa

-työpaja 13.5.2020

Ilmastovaikutusten merkittävyyden arviointi kv-kirjallisuudessa

Monet YVA-puolen huomioista pätevät myös SOVAan

- Myös SOVAssa ilmastonmuutokseen sopeutumista on käsitelty harvemmin kuin hillintää
 - Tarkastelluilla sektoreilla poikkeuksina ovat ydinvoima ja tulva-alueille rakentaminen
- Mahdollisia synergiaetuja tai konflikteja hillinnän ja sopeutumisen välillä ei ole usein käsitelty
- Konkreettisten (esim. päästövähennys)tavoitteiden puuttuminen ohjelmista hankaloittaa ilmastovaikutusten arviointia
- Kirjallisuudessa tunnistettu tarve käsitellä arviointiin liittyviä epävarmuuksia avoimemmin

Ilmastovaikutusten arviointi kotimaisissa SOVA-hankkeissa

- Tarkastelluissa SOVA-hankkeissa ilmastovaikutuksia on arvioitu pääosin monipuolisesti, joskin lähestymistavoissa ja painopisteissä on eroavaisuuksia
- Suomessa SOVA-hankkeissa on kv-vertailuesimerkkejä paremmin huomioitu myös ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Osana arviointia on voitu tarkastella esimerkiksi vaikutusmekanismeja, tavoitteiden yhteisvaikutuksia ja arviointiin liittyviä epävarmuuksia
- Useimmissa tarkastelluissa arvioinneissa on arvioitu myös nollavaihtoehdon vaikutuksia
- Vaikutustenarviointitaulukkoja käytetty vaikutusten kommunikoinnissa

	Saavutettavuus, liikenneväylät ja yhteydet	Kansalliset ja kansainväliset verkostot
II Ympäristövaikutukset		
Vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen	++/- Öljyvapaus on ympäristöteko. Teiden kehittäminen ja lentoaseman edistäminen on toisaalta negatiivinen vaikutus.	+/- Toimet edistävät kv-elinkeinotoimintaa, jolloin luonnollisesti liikenne, päästöt ja yms. lisääntyvät, mutta sujuva yhteistyö rajan sisällä ja sen yli lisää tietoa ja voi turvata luonnonympäristön arvoja ja niiden säilymistä.
Vaikutukset jätteiden määrään ja laatuun	++ Biokaasun käyttö, öljyvapaa liikenne.	+/- Yhteisiä asioita ylimatekunnallisesti esim. ilmasto- ja jätekysymykset.
Vaikutukset liikenteeseen	Arvioinnin kohde	--/+ Liikenteen lisääntyminen ylipäänsä ja rajaliikenteen kasvu. Tietoliikenteen kasvu lisää vuorovaikutusta, osallisuutta ja integroitumista.
Vaikutukset ympäristöterveyteen	+/- Liikenne ja melu kulkevat käsi kädessä, kasvaneet liikennemäärät lisäävät onnettomuusriskejä (maa-alueet, vedet, pohjavedet), Liikennereittien sijoittuminen asuinalueisiin nähden (pienhiukkaset). Toisaalta asukkaiden houkuttelun kannalta hyvä liikenneinfra ja liikenneturvallisuus ovat oleellisia tekijöitä. Tietoliikenneyhteyksien kehittäminen lisää terveyspalvelujen saavutettavuutta.	- Sairaudet voivat levitä rajan yli.

Vaikutusten arviointiasteikko:

- (--) **merkittävät negatiiviset vaikutukset**
- (-) **vähäiset negatiiviset vaikutukset**
- (0) **neutraalit ympäristövaikutukset**
- (+) **vähäiset positiiviset vaikutukset**
- (++) **merkittävät positiiviset vaikutukset**